

Bosna i Hercegovina
BRČKO DISTRIKT
BOSNE I HERCEGOVINE
Internacionalni univerzitet
Brčko

Босна и Херцеговина
БРЧКО ДИСТРИКТ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
Интернационални универзитет
Брчко

UPUTSTVO ZA IZRADU MAGISTARSKJE TEZE I DOKTORSKE DISERTACIJE

- MAGISTARSKJE I DOKTORSKE STUDIJE -

*Usvojeno na sjednici Senata 19. 3. 2012. godine.
broj Odluke: S-12/12-2*

Brčko, mart 2012. godine

KRATKO UPUSTVO ZA IZRADU MASTER RADA I DOKTORSKE DISERTACIJE

(Izvor: Dr Milan Škulić, mr Vanja Brajović)

Napomena:

Ovo uputstvo se prvenstveno odnosi na izradu radova sa društveno-humanističkog polja, sve što se odnosi na izradu master (magistarskog) rada važi i za doktorski rad.

Uvod:

Ovo uputstvo se isključivo odnosi na pravila tehničkog karaktera, odnosno problematiku izrade rada u tehničkom smislu, a delom i u vezi nabavljanja i korišćenja literature i ono se ne tiče opštih, a naročito ne čisto teorijskih metodoloških problema, za koje se podrazumeva da su ih studenti master, a naročito doktorskih studija, već prethodno temeljno izučili.

Napomena u vezi nabavke literature:

Master radovi i doktorske disertacije nisu književna dela, niti se oni mogu pisati isključivo, odnosno pretežno na osnovu čiste imaginacije ili komentarom zakonskih odredbi, odnosno drugih propisa i slično, već se prvenstveno zasnivaju na korišćenju solidne stručne, odnosno naučne literature kao izvora, uz naravno i odgovarajući originalni doprinos kandidata, što se prvenstveno ogleda u zaključku i eventualno u predlozima *de lege fenda* tipa (po zakonu koji tek treba da bude usvojen). Zavisno od teme rada do literature se može lakše ili teže doći, ali se ona svakako u potrebnom obimu (što zavisi kako od osnovnih standarda Pravnog fakulteta, tako i od mentora), mora imati. Do literature je najjednostavnije doći u biblioteci Pravnog fakulteta u Beogradu, a podrazumeva se da student pre nego što započne sa pisanjem rada, mora da pročita jedan pristojan broj knjiga i drugih izvora koji se u užem ili širem smislu odnose na temu o kojoj piše.

Često studenti i ne provere ko je i šta sve pisao o temi kojom se oni bave, odnosno temama koje se nje dotiču ili koriste sasvim ograničen obim literature, a često koriste i sasvim neadekvatan, odnosno vrlo mali broj izvora. Preporuka je zato da studenti na sajtu Pravnog fakulteta pogledaju u rubrici Nastavnici, odnosno rubrici koja se odnosi na relevantnu Katedru, bibliografije nastavnika, pa će već na takav vrlo jednostavan način steći uvid u teme kojima su se bavili nastavnici na Katedri o kojoj se radi.

Uvek je neophodno da se pre početka pisanja, proveru u biblioteci Pravnog fakulteta, da li postoje radovi, tj. magistarske teze, doktorske disertacije i master radovi koji se u širem smislu odnose na temu o kojoj se piše, pa onda i njih svakako treba konsultovati i uvrstiti u literaturu koja se koristi.

Načelno nije dobro da se piše o temi o kojoj je relativno skoro već pisano ali to nije sasvim isključeno, pod uslovom da za to postoji saglasnost mentora i naravno (što je ključni uslov), da se o tome piše iz nešto promenjenog ugla posmatranja ili da se posebna pažnja obraća na druge aspekte u osnovi istovetno ili vrlo slično formulisane teme.

Za master studente na krivičnom modelu može za prikuljanje literature, odnosno za upoznavanje sa relevantnom literaturom da bude veoma korisna knjiga dr Đorđa Lopičića (2008.), *Bibliografija krivičnog prava od 1976. do 2005.*, Beograd, koja se može nabaviti i u skriptarnici Pravnog fakulteta Univerziteta u Beogradu. Iako ova knjiga nažalost nema registar pojmova, te ne obuhvata radove pisane posle 2005. godine, ona je vrlo korisna i sasvim upotrebljiva, jer se u njoj navode skoro svi radovi iz krivičnopravne oblasti objavljeni tokom tridesetak godina koje ta bibliografija obuhvata, a autori su navedeni prema azbučnom redu, tako da student makar otprilike znajući kojim su se oblastima bavili pojedini autori (na primer, nastavnici sa Katedre ili njegov mentor), može doći do informacija o radovima koje bi trebalo da koristi prilikom izrade svog master rada ili doktorske disertacije.

Pored toga, studentu koji piše rad iz oblasti krivičnog prava, odnosno krivičnih nauka uopšte, svakako i inače, može biti veoma korisno da se upozna sa radovima koji se odnose na krivično pravo, kako materijalno, tako i procesno, odnosno druge krivične oblasti, pa je i stoga, ova bibliografija krivičnog prava izuzetno korisna i veoma je preporučljivo da se sa njenim sadržajem upoznaju studenti poslediplomci, tj. studenti master i doktorskih studija na smeru krivičnih nauka.

1. STRUKTURA RADA

Master rad mora sadržati uvod, osnovni deo koji predstavlja suštinsku razradu teme o kojoj se piše, kao i zaključak. Rad mora biti podeljen prema odgovarajućoj sistematici na glave, poglavlja, delove i slično. U uvodu je potrebno navesti pitanja i probleme koji će se istraživati u radu, postavke od kojih se polazi i ukratko navesti sadržinu svakog poglavlja. Primera radi, ako je tema rada „Kontrolisana isporuka“, u uvodu se može navesti da se na primer: „U radu istražuje primena ove mere u našoj praksi ili krivična dela u pogledu kojih je primenjivana, adekvatnost zakonske regulative, poređenje sa uporednopravnim rešenjima i sl.“

Osnovni deo rada, uvek mora biti (shodno prethodnom objašnjenju), logički podeljen na određene celine, a već u njemu mogu biti istaknuti određeni stavovi (poput na primer, predloga u *de lege ferenda* smislu), koji će se potom, u jednom fokusiranijem vidu predstaviti u zaključku.

U zaključku je potrebno navesti finalne, odnosno zaključne stavove autora u pogledu pitanja koje je istraživano i sprovedene analize. Potrebno je generalno izbegavati prejake, odnosno prenaplašene ili „revolucionarne“ zaključke, naročito kada se oni svode na određeno „fraziranje“, ponavljanje opštih ideja i sl. Nikako nije poželjno pisati u prvom licu jednine, ni u samom osnovnom tekstu, a naročito ne u zaključku. Treba koristiti pasiv u smislu: „Uočeno je...“, „Može se zaključiti ...“, „Iz istraživanja proizlazi ...“ i sl., odnosno moguće je u nekim rečenicama pisati u prvom licu množine, kao na primer, „Mišljenja smo...“, „Možemo da zaključimo...“ i sl.

Kada se pravi sadržaj rada, odnosno konkretnija podela u okviru osnovne strukture, tj. kada se konkretno formulišu odgovarajući naslovi podnaslovi i sl., treba izbegavati preuzimanje, bilo sasvim doslovno (što bi se u stvari, svelo na varijantu plagijata), bilo uz sasvim male ili nedovoljne korekcije (što takođe predstavlja blažu varijantu plagiranja ili bar nedopustive neoriginalnosti), tuđe strukture, odnosno strukture i podele u okviru nje, koju je napravio neki drugi autor. Drugim rečima, nedopušteno je preuzimanje tuđeg osnovnog sadržaja, kada su u pitanju naslovi, podnaslovi itd.

2. OSNOVNA TEHNIČKA UPUSTVA

Master rad se piše u formatu „*Times New Roman*“, u fontu 12, sa proredom 1,5, ćirilično ili latinično pismo. U pogledu sadržaja i literature, prored je 1.

3. PRAVILA CITIRANJA U TEKSTU

1. Knjige se navode na sledeći način: prezime autora i prvo slovo imena (posle čega sledi tačka), godina izdanja, *naziv dela (italic)*, izdavač, mesto izdanja, broj strane na kojoj se nalazi tekst koji se citira.

- **Primer:** Marković B. (1914.), *Rasprave iz krivičnog postupka*, Knjižara Gece Kona, Beograd, str. 78-79.

2. Članci se navode na sledeći način: prezime autora i prvo slovo imena (sa tačkom), broj i godišće, naziv članka pod navodnicama, *naziv časopisa (italic)*, broj strane.

- **Primer:** Stojanović Z. (1/1997.), „Međunarodni krivični sud: sukob prava i politike“, *Jugoslovenska revija za kriminologiju i krivično pravo*, str. 142.

3. Članci objavljeni u zborniku radova: Kada se citira članak objavljen u zborniku radova, nakon prezimena i imena autora i naziva članka navodi se naziv *zbornika (italic)*, u zagradi se navode imena urednika, sa naznakom „eds.“ ako je reč o zborniku na stranom jeziku, odnosno „ur.“ ako se radi o zborniku na srpskom jeziku, izdavač, mesto i godina izdanja, broj strane.

- **Primer:** Škulić M. (2011.), „Osnovi uporednog krivičnog procesnog prava i osnovni problemi reforme krivičnog postupka Srbije“, tekst u zborniku *Kaznena reakcija u Srbiji* (ur. Đ. Ignjatović), Pravni fakultet Univerziteta u Beogradu, Beograd, str. 54-125.
- **Primer:** Buchanan A. (1994.), „Liberalism and Group Rights“, *Essays in Honour of Joel Feinberg* (eds. J. L. Coleman, A. Buchanan), Cambridge University Press, Cambridge, str. 1-15.

4. Ukoliko se citira podatak iz istog dela kao u prethodnoj fusnoti, koristi se latinična skraćenica „ibid.“, s tačkom na kraju (bez navođenja prezimena i imena autora) i broj strane. Kada se citira isti rad, istog autora i ista stranica teksta, neposredno nakon prethodnog citata toga autora, onda se samo stavlja oznaka „Ibidem“.

5. Ukoliko se isti članak ili knjiga kasnije u tekstu ponovo citira, navodi se prezime, prvo slovo imena autora, dodatak op.cit., i broj strane.

6. Ukoliko postoji više autora knjige ili članka (do tri), razdvajaju se zarezom.

- **Primer:** Vasiljević T., Grubač M. (2005.), *Komentar Zakonika o krivičnom postupku*, Justinijan, Beograd, str. 764-772.

Ukoliko se citira knjiga ili članak sa više od tri autora, navodi se prvo slovo imena i prezime samo prvog od njih, uz dodavanje skraćenice reči *et alia* (i ostali) - et al.

- **Primer:** Carp R. et al. (2007.), *Judicial Process in America*, CQ Press, Washington DC.

7. Propisi (zakoni, podzakonski propisi itd.), se navode punim nazivom, *potom se navodi glasilo u kome je propis objavljen (italic)*, a posle zareza broj i godina objavljivanja. Ukoliko je propis izmenjivan i dopunjavan, navode se sukcesivno brojevi i godine objavljivanja izmena i dopuna. Ukoliko će se pomenuti zakon citirati i kasnije, prilikom prvog pominjanja posle crte navodi se skraćenica pod kojom će se propis dalje pojavljivati.

- **Primer:** *Zakonik o krivičnom postupku - ZKP*, Službeni list SRJ, br. 70/01, 68/02 i 58/04.

8. Citiranje tekstova s interneta treba da sadrži naziv citiranog teksta, adresu internet stranice i datum pristupa stranici.

- **Primer:** European Commission for Democracy through Law, Opinion on the Constitution of Serbia, <http://www.venice.coe.int/docs/2007/CDL-AD>, posjećen 24.05.2007. godine.

ZABRANJENO JE citiranje radova koji nisu zaista korišćeni, tj. koje autor nije imao u rukama i neposredno koristio. Eventualno i samo u krajnjem slučaju (a posebno, kada se radi o tekstovima na stranim jezicima, koji nisu dostupni), moguće je posredno citiranje, tako što se navodi rad koji je zaista čitan i koji sadrži izvor na koji se autor poziva, a onda se u fusnoti označava autor koji je citiran u korišćenom radu, uz označavanje autora koji izvorno citira i rada u kojem se nalazi izvorni citat.

- **Primer:** Schönke-Schröder, StGB - Kommentar, u: Stojanović Z. (2011.), *Krivično pravo - opšti deo, Pravna knjiga*, Beograd, str. 57.

U slučaju da se prekrši prethodno objašnjena zabrana, a to se konstatuje tek prilikom odbrane master rada, moguće je da kandidat bude negativno ocenjen, odnosno da se master rad ne odbrani.

4. LITERATURA

Na kraju Master rada neophodno je navesti spisak korišćene literature. U literaturi se mogu navoditi samo i isključivo knjige i članci na koje je upućivano u tekstu. Knjige i članci navode se po prethodno navedenim pravilima citiranja, prema azbučnom redu, s tim što se prvo navodi prezime autora, prvo slovo njegovog imena, *naziv dela (italic)*, izdavač, mesto i godina izdanja.

➤ **Primer:** Marković B. (1914.), *Rasprave iz krivičnog postupka*, Knjižara Gece Kona, Beograd.

U verziji rada koja se predaje mentoru pre nego što se odobri završna verzija se u spisku literature uz svaki rad mora u zagradi navesti na kojoj stranici master rada je taj rad citiran. Nakon što mentor pregleda master rad i odobri izradu i predaju završne verzije, ti podaci se brišu, tj. završna verzija master rada sadrži samo spisak literature.

➤ **Primer:** Marković B. (1914.), *Rasprave iz krivičnog postupka*, Knjižara Gece Kona, Beograd, (citirano na str. 8, 72 i 97).

UPOZORENJE:

Ukoliko se pojavi sumnja da kandidat navodi u literaturi, odnosno u fusnotama koje označavaju izvore, radove koje nije zaista neposredno koristio, odnosno „imao u rukama“ i čitao, te sa kojima se eventualno samo posredno upoznao (preko literature drugih autora, tj. korišćenjem njihovih fusnota), mentor može da zatraži da kandidat uz master rad priloži i fotokopije svih ili nekih stranica radova za koje navodi da ih je koristio i koji su sadržani u spisku literature, odnosno u fusnotama uz osnovni tekst.

NASLOVNA STRANA MAGISTARSKJE TEZE I DOKTORSKE DISERTACIJE

Na koricama treba da stoji, u gornjem dijelu po sredini:

- Logo,
- INTERNACIONALNI UNIVERZITET BRČKO DISTRIKT BIH,
- FAKULTET ZA .....,
- Studijski program.

Na sredini korica:

- Tema magistarske teze/doktorske disertacije (koja je odobrena u prijavi),
- Ispod toga: MAGISTARSKA TEZA/DOKTORSKA DISERTACIJA.

U donjem desnom uglu ime i prezime studenta (autora magistarske teze/doktorske disertacije), titula, a u donjem lijevom uglu titula, ime i prezime mentora.

Na dnu korica, na sredini: Brčko, mjesec, i godina izrade magistarske teze/doktorske disertacije.
(Pogledati primjer naslovne strane za i magistarsku tezu i doktorsku disertaciju).

INTERNACIONALNI UNIVERZITET BRČKO DISTRIKT BiH
FAKULTET ZA INFORMATIKU

Profesor matematike i informatike

NASLOV RADA
MAGISTARSKA TEZA

Mentor:
Doc. dr Pero Perić

Kandidat:
Petar Petrović, dipl. inž.

Brčko, jun 2014. godine

INTERNACIONALNI UNIVERZITET BRČKO DISTRIKT BiH

FAKULTET ZA INFORMATIKU

Profesor matematike i informatike

NASLOV RADA

DOKTORSKA DISERTACIJA

Mentor:

Doc. dr Pero Perić

Kandidat:

mr Petar Petrović

Brčko, jun 2014. godine

KLUČNA DOKUMENTACIJSKA INFORMACIJA

Redni broj: RBR	
Identifikacioni broj: IBR	
Tip dokumentacije: TD	Monografska dokumentacija
Tip zapisa: TZ	Tekstualni štampani materijal
Vrsta rada (diplomski, magistarski, doktorski) : VR	
Ime i prezime autora: AU	
Mentor (titula, ime i prezime, zvanje): MN	
Naslov rada: NR	
Jezik publikacije: JP	srpski / engleski
Zemlja publikovanja: ZP	
Uže geografsko područje: UGP	
Godina: GO	
Izdavač: IZ	autorski reprint
Fizički opis rada: FO	(broj poglavlja / stranica / slika / grafikona / referenci / priloga)
Naučna oblast: NO	
Naučna disciplina: ND	
Predmetna odrednica, ključne reči: PO	

UDK	
Čuva se: ČU	
Važna napomena: VN	
Izvod: IZ	
Datum prihvatanja teme od strane NN veća: DP	
Datum odbrane: DO	
Članovi komisije: (ime i prezime / titula / zvanje / naziv organizacije / status KO	predsjednik: član: član:

KEYWORD DOCUMENTATION

Accession number: ACO	
Identification number: INO	
Document type: DT	Monograph documentation
Type of record: TR	Textual printed material
Contents code: CC	
Author: AU	
Mentor: MN	
Title: TI	
Language of text: LT	
Language of abstract: LA	english / serbian
Country of publication: CP	
Locality of publication: LP	
Publication year: PY	
Publisher: PU	
Publication place: PP	
Physical description: PD	
Scientific field: SF	
Scientific discipline: SD	

Subject, Keywords: SKW	
UC	
Holding data: HD	
Note: N	
Abstract: AB	
Accepted on Scientific Board on: AS	
Defended: DE	
Thesis Defend Board: DB	president: member: member: